

Aan

College van Gedeputeerde Staten van Gelderland
Postbus 9090
6800 GX Arnhem
via: post@gelderland.nl

Van

Vereniging Mooi Wageningen
p/a Wim Kanstraat 25
6708 MH Wageningen
e-mail: bestuur@mooiwageningen.nl

Onderwerp

Zienswijze "Notitie Reikwijdte en Detailniveau Gebiedsontwikkeling de Wolfswaard",
zaaknummer 2024-007059

Wageningen, 20 maart 2025

Geacht College,

Vereniging Mooi Wageningen nam kennis van de "Notitie Reikwijdte en Detailniveau Gebiedsontwikkeling de Wolfswaard", zaaknummer 2024-007059, zoals gepubliceerd op 12 februari 2025. Naar aanleiding hiervan dienen wij onderstaande zienswijze in.

Voornemen

De beoogde gebiedsontwikkeling in de Wolfswaard beslaat ca. 79,5 hectare. Bij oplevering zal het gebied onder te verdelen zijn in ca. 70,7 hectare natuur waarvan ca. 6,1 hectare ondiep water (tot een waterdiepte van 4 meter), ca. 20,4 hectare dieper water en ca. 44,2 hectare moeras en landnatuur. Deze moeras- en landnatuur doet tijdens hoogwater op de Nederrijn ook dienst als overstromingszone. Daarnaast wordt 6 hectare haven gerealiseerd en wordt het steenfabrieksterrein met 2,8 hectare depotruimte en tasveld (stenenopslag) uitgebreid. Op circa 32,5 hectare (nieuwe plas + haven) wordt tijdelijk zand gewonnen.

Wij staan in beginsel positief tegenover deze ontwikkeling. Wel vragen wij in onze zienswijze nader aandacht voor onderstaande punten.

Uitbreiding steenfabrieksterrein en areaal Natura 2000 Rijntakken

Het steenfabrieksterrein wordt met 2,8 hectare uitgebreid en er wordt een haven van 6 hectare aangelegd. Deze uitbreiding/aanleg vindt plaats binnen het huidige areaal Natura 2000 Rijntakken (Vogelrichtlijngebied) en is na realisatie niet meer beschikbaar voor de doelen, zoals opgenomen in het aanwijzingsbesluit Natura 2000 Rijntakken. Mogelijk gaat de uitbreiding van de steenfabriek gepaard met sluiting van (een) steenfabriek elders binnen Natura 2000 Rijntakken. Indien dit het geval is, kan het vrijgekomen areaal op die locatie aan Natura 2000 Rijntakken worden toegevoegd, zodat het areaal Natura 2000 Rijntakken per saldo niet afneemt of zelfs toeneemt.

Wij adviseren deze mogelijkheid in het MER mee te nemen, waarbij specifiek ook de mogelijkheid om dit binnen het deelgebied 'Uiterwaarden Neder-Rijn' te realiseren wordt onderzocht.

Stikstofemissie en elektrificatie

Uitbreiding steenfabriek

In de Notitie Reikwijdte en Detailniveau wordt aangegeven dat elektrificatie en aanpassingen aan het bestaande fabrieksterrein/installaties buiten de scope van deze gebiedsontwikkeling vallen.

Echter de gebiedsontwikkeling voorziet wel in de aanleg van een haven en een uitbreiding van het steenfabriekterrein. Zodoende is er een duidelijke relatie tussen de gebiedsontwikkeling en de uitbreiding van de steenfabriek. De Notitie Reikwijdte en Detailniveau geeft aan: *“Voor de toekomstbestendige steenfabriek worden enkel de onderdelen beschouwd die onderdeel zijn van voorliggend plan (haven, uitbreiding tasveld en depotterrein, landschappelijke inpassing)”*.

Wij adviseren in het MER dan ook nader onderzoek te verrichten naar de mogelijkheid van elektrificatie van de steenfabriek en welke gevolgen dit heeft voor de gebiedsontwikkeling als elektrificatie niet tot de mogelijkheid behoort. Immers zonder elektrificatie leidt de uitbreiding van de steenfabriek mogelijk tot extra emissie van stikstofoxiden. Gezien de ligging van deze fabriek nabij Natura 2000 Rijntakken en Natura 2000 Veluwe, is niet uit te sluiten dat uitbreiding vanwege toename van stikstofdepositie dan niet mogelijk is. De onttrekking van 8,8 hectare areaal aan Natura 2000 Rijntakken is dan niet meer aan de orde.

Stikstofemissie tijdens de aanlegfase

Tijdens de aanlegfase vindt zandwinning, grondverzet en afvoer van zand plaats. Dit vindt plaats met respectievelijk een zandzuiger, vrachtwagens en schepen. Bij de winning en transport neemt mogelijk de emissie van stikstofoxiden toe en dientengevolge stikstofdepositie in de nabije omgeving. Elektrificatie van zandzuiger, vrachtwagens en mogelijk schepen behoort tot de mogelijkheden.

Wij adviseren bovengenoemde mogelijkheden in het MER nader te onderzoeken en indien dit niet of slechts gedeeltelijk mogelijk is, te onderzoeken hoe een toename van de stikstofemissie kan worden voorkomen.

Geluid- en stofemissie

De Notitie Reikwijdte en Detailniveau geeft aan dat het gewonnen zand (totaal ca. 3.300.000 m³) via een drijvende leiding naar een tijdelijk installatieterrein nabij het hoogwatervrije terrein van de steenfabriek zal worden gebracht. Na het classificeren van het zand zal het zand via de nieuwe haven per schip worden afgevoerd.

Wij adviseren in het MER extra aandacht te geven aan de effecten naar de directe omgeving (jachthaven, de wijk Nude in Wageningen) aangaande de emissies van stof en geluid bij de opslag, het classificeren en de overslag van zand naar het schip.

Recreatie en verstoring vogels

Terecht wordt in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau opgemerkt dat ook extensieve recreatie kan conflicteren met de natuurdoelen. Gezien de ligging van het op te leveren gebied in het Natura 2000 gebied (Vogelrichtlijngebied), is extra aandacht voor de bescherming van zowel broedvogels als overwinterende vogels noodzakelijk.

Wij adviseren in het MER nader te onderzoeken hoe verstoring van vogelsoorten door recreatie het meest effectief kan worden voorkomen. Daarnaast kan in beeld gebracht worden welk effect verstoring door recreatie heeft in samenhang met andere mogelijk verstorende activiteiten in en om het gebied.

Beheer inrichtingsalternatief “Cultuur”

Natuur-inclusieve landbouw

De Notitie Reikwijdte en Detailniveau geeft aan: “Het inrichtingsalternatief ‘Cultuur’ is gekozen om extensief agrarisch medegebruik te faciliteren en de aanwezige cultuurhistorische elementen in het gebied te versterken. Denk aan knotwilgen, hagen, hooilanden, en rabatten (Figuur 18), doorkruist door klompenpaden. Hiermee wordt ook aansluiting gezocht bij het huidige politieke klimaat. Deze variant is mede ingegeven door gesprekken welke we met agrariërs in de omgeving hebben gevoerd, waarbij er bij enkelen de behoefte is aan extensief beheerde buitendijkse graslanden om over te kunnen schakelen naar een meer natuur-inclusieve bedrijfsvoering”.

Het is belangrijk dat het betreffende gebied is aangewezen als Natura 2000-gebied en dat bij de inrichting en beheer daarvan specifiek aandacht wordt gegeven aan de doelstellingen die voor dit gebied zijn vastgesteld. De effecten van het beheer van het inrichtingsvoornemen “Natuur” en het inrichtingsalternatief “Cultuur” op de te realiseren natuurwaarden (Natura 2000 en GNN) moeten goed in beeld worden gebracht.

De term natuurinclusieve bedrijfsvoering, zoals genoemd in het inrichtingsalternatief “Cultuur” biedt veel ruimte voor een brede interpretatie, waardoor natuurinclusieve landbouw er in de praktijk heel verschillend uit kan zien. Denk hierbij aan punten zoals, maai- en graasbeheer, mate van bemesting en mogelijk gebruik van bestrijdingsmiddelen. Afgaande op de huidige praktijk in veel agrarisch gebruikte uiterwaarden betekent dit in praktijk meestal een situatie die niet natuurinclusief is en waar weinig tot geen ruimte is voor de soorten waarvoor het Natura 2000-gebied is aangewezen.

Wij adviseren duidelijk in het MER te onderzoeken of natuur-inclusieve landbouw wel voldoende is om hoge biodiversiteitswaarden en de Natura 2000-doelen te realiseren en welke vormen van natuurinclusiviteit dan het meest bijdragen aan de Natura 2000-doelstellingen.

Met vriendelijke groet,
Namens Vereniging Mooi Wageningen

R. Beunen
Voorzitter

J. Reijnen
bestuurslid